

የውኃ ላይ ኩባት

ገርሃድ ኔህልስ

የውኃ ላይ ኩብት

እያንዳንዱ ሃይማኖት የሰውን ፍጻሜና ዘላለማዊ ዕጣ ፈንታ እንደ አብይ ነጥብ ይመለከተዋል። ስንሞት ምን እንሆናለን? ወዴትስ እንሄዳለን? በምንሄድበትስ ሥፍራ ምን ዓይነት ነገር ይገጥመናል? ዕጣ ፈንታችንን እንዴት መወሰን እንችላለን? ስለዚህ ነገር እርግጠኛ የሆነ መንገድ አለን? እነዚህና ሌሎችም አጣዳፊና አንገብጋቢ ጥያቄዎች፡ ለሃይማኖት መምህራን ቀርበው፤ መልሶቻቸውም በተለያዩ መንገዶች ተመልሰዋል።

የሚያሳዝነው ግን ባህላዊው የሃይማኖት ተቋም እነዚህን ጥያቄዎች መጠየቅ ገና ላልጀመሩ ሰዎች፤ ሃይማኖት ለማስተማር መነሳቱ ነው። ጥቂትም ቆይቶ በትምህርቱ «የሰውን አእምሮ ከሞላ» በኋላ ያስተላለፈውን መልእክት በአብዛኛው በጥያቄ ምልክት ውስጥ ሲያስቀምጥ አይታይም። የቡድን ስሜትና ታማኝነትም የግል አመለካከትን ይጫነዋል። ስለሆነም ነገሩን በጥባብ ከማየትና ከመመርመር ይልቅ የገዛ አመለካከትን ከሌሎች በላይ ለማድረግ ክርክሮች ይጧጧፋሉ። በአንድ በኩል ለገዛ አመለካከት መሠረቶች ሊሆኑ የሚችሉት ነገሮች ሁሉ በየተራ ሲሰበሰቡ በሌላ በኩል ደግሞ የተገኘው ጥፋት ሁሉ የተለየ አመለካከት ሰዎች ባላቸው ላይ ይደረደራል። በዚህም ምክንያት በመረጃዎች ሁሉ ላይ አእምሮን አስፍቶ፤ አስተውሎና

አመዛኘና ለመመልከትና ወደ ግጠቃለያው ለመድረስ ጊዜ ሳይወስዱ በነገሩ እንዲያምኑ ይደረጋል።

የዚህ ዓይነቱ ቀድሞውኑ የተጠነሰሰ ያልተባላላ እምነት ደግሞ የሰውን ዘላለግ ልዩ ልዩ በሚወሰን ጉዳይ ላይ ጎጂ ነው። ምክንያቱም ሰውየው አንድ ጊዜ ይህን ሕይወት ከተሰናበተ በኋላ የሚሻሻል ምንም ነገር የለምና ነው። ስለሆነም የተከፈተ አእምሮ እጅግ በጣም አስፈላጊ ነው። በዚህም መንፈስ እጅግ አስደሳች የሆነውን ትምህርት ቀጥለን እንመረምራለን።

ስለ እግዚአብሔር ልናውቅ የምንችለው ሁሉ፣ በራሱ በእግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ ተገልጿል። ድርጊቶቹንም ልንገነዘብ እንችላለን። አንድ ሰው ነፋሱ የሚሠራውን ነገር እንጂ ነፋሱን ግየት አይችልም፤ እኛም እንደዚሁ የእርሱን ሕልውና በእምነት እንገነዘባለን። ሌላው አግራጭ ደግሞ የሚሆነውና የሚፈጸመው ሁሉ በዕድል ነው ብሎ መገመት ነው።

እግዚአብሔርን የሚያምኑ ሰዎች ግን ሌላም ምርጫ ይገጥማቸዋል። ትንሽ ሞኝነት ቢመስልም እስኪ ለጥቂት ጊዜ እናስብበት። እግዚአብሔር ብቻ ነው የሚሠራው ወይስ ለሰው የፈቃድና የሥራ ነጻነት ሰጥቶታል በሚሉት አመለካከቶች መካከል ትክክለኛውን ለይተን መወሰን አለብን። የምንፈልገውን ለግድረግ ነጻ ፈቃድ ካለን፣ ለሥራዎቻችን ተጠያቂዎች ነን። «ከነገሩ ጦም

እደሩ» እንዲሉ ምንም የማያገባን ከሆነና የተግባሮቻችን ሁሉ አመንጪ እግዚአብሔር ከሆነ፣ ተጠያቂው እርሱ መሆን አለበት። በዚህ በኩል እንደምንገምተው እርሱ ጻድቅ ከሆነ ለተፈጸመው፣ ለተባለውም ሆነ ለተወጠነው ግንኛውም ስህተት ሊቀጣን አይችልም።

የታወቀው የእስልምና ሥነ መለኮት አዋቂ(ቲዎሎጂያን) የጥንቱ ሪሳሌህ -ኢ- ባርክሃቪ ስለ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል:-

«እርሱ ሁሉንም ነገር ለግድረግ መቻል ብቻ ሳይሆን በእርግጥ ሁሉንም ነገር የሚያደርገው እርሱ ብቻ ነው። አንድ ሰው በሚጽፍበት ጊዜ በአእምሮው የመጻፍን ፈቃድ የሚፈጥረው አላህ ነው። አላህ በተመሳሳይ ጊዜም የእጅን እንቅስቃሴና ብዕር ከወረቀት ላይ እንዲያርፍ በግድረግ ለመጻፍ የሚያስችል ኃይል ይሰጣል። ሌሎች ነገሮች ሁሉ ተደራጊዎች ሲሆኑ አላህ ብቻ አድራጊ ነው።»

ይህ እውነት ነውን?

በአረብኛ «ቃዳር» (ወይም (ታቅድር) በሥነ መለኮት ቋንቋ) የሚለው ቃል ትርጉም (አስቀድሞ የተወሰነ) ግለት ሲሆን በሱሪቱ 9:51 እንደሚከተለው ተገልጿል:-

«አላህ ከወሰነልን በቀር ምንም ነገር ሊደርስብን አይችልም።»

ሃዲስ ውስጥ በተገለጠው («ሳኒህ እስላም»፣ ገጽ 1396-1398) የአዳምና የሙሴ ክርክር ውስጥ፣ ሙሴ ከአዳም ጋር እንደሚከተለው ይሟገታል፡-

«አንተ አባታችን ነህ ከገነት እንድንወጣ ምክንያት በመሆንህ በጣም ጉድተኸናል። አዳምም ለእርሱ ሲመልስ... (አላህ እኔን ከመፍጠሩ ከ40 ዓመታት በፊት በወሰነብኝ ነገር ትወቅሰኛለህ? ከዚያም የአላህ ሐዋርያ እንዲህ አለ፡- አዳም ከሙሴ የተሻለውም በዚህ ነው»

የአላህ ሐዋርያ የሚከተለውን እንደተናገረ አቡ ሑራይራ ዘገበዋል፡-

«በእውነት አላህ ሰው የሚሸነፍበትን የዝሙት ክፍል አዘጋጅቷል። ሰውም ይህን የግድ ይፈጽመዋል(ወይም ከዚያ የሚያመልጥበት መንገድ የለም)»

(ሚሽካት ቅድ 3፣ ምዕራፍ 32፡6)

የአርቶዶክስ ሱኒ አቋም (አሻርያን) ዳግም አላህ ፈቃዱን በሰማይ ከተጠበቁት ጽላቶች ላይ ገልጧል ይላሉ። የተገለጸውና በሃዲስ የተደገፈው ቁራንም አጠራጣሪ ባላህን ሐረጎች ሰው አላህ የሚለውን ለመፈጸም

በቁጥጥር ሥር እንዳለ ይገልጻል። አላህ ወደ ገነት ሊያስገባም ላያስገባም ይችላል፤ ወይንም ወደ ሲኦል ይወረውር ይሆናል፡-

«አላህ ባሻ ኖሮ አንዲት ሕዝብ (ኡማህ) ባደረጋችሁ ነበር፤ ግን የሚሻውን ሰው ያጠግል፤ የሚሻውንም ሰው ያቀናል፤ ትሠሩት ከነበራችሁትም ሁሉ በእርግጥ ትጠየቃላችሁ።» (ሱረቱ 16፡93)

ይህም ምንባብ ቀድሞውኑ በተወሰነ የሰው ዕጣ ፈንታ በሚያምኑ (አሻርያን) እና በሰው ነጻ ፈቃድ በሚያምኑ (ቃድሪያህስ በኋላም ሙታዚላይትስ) መካከል ክርክር አስነስቷል። ጓለኞቹ እንደ አክራሪ ተለይተዋል።

«የአላህ መልእክተኛ እንዲህ ይላል፡- ከእስልምና ውስጥ ዕድል ፈንታ የሌላቸው ሁለት ቡድኖች በተከታዮቹ ውስጥ ይገኛሉ። እነዚህም ሙርጂያስና ኳድሪያህስ ናቸው።»

«በተከታዮቹ መካከል የመሪት መንቀጥቀጥ መናወጥና መደርመስ የሚሆንበት ጊዜ ይመጣል። ይህም የሚሆነው በቅድመ ውሳኔ በግያምኑ ሰዎች ላይ ነው። «ከኳድሪያህስ ጋር ወዳጅ አትሁን፤ ናትሕም አትስጣቸው»

(ሚሽካት ቅጽ 3፣ ምዕራፍ 32፡22፣23፣25)

የሙታዚላይቶች የሥነ-መለኮት አዋቂዎች ግን ቅድመ-
ውሳኔ ካለ «የትዕዛዛትና የእገዳዎች የሽልግቶችና
የቅጣቶች የማስጠንቀቂያዎችና የቃል ኪዳናት የነቢያት
ወይም የመጽሐፍ ጥቅም ምንድን ነው?» በማለት
ጥያቄያቸውን አቅርበዋል።

በሌላ በኩል አሻርያኖች ሰው በዘላለማዊና በማይለወጥ
የአላህ የውሳኔ ኃይል ተገፋፍቶ ሥራውን ያከናውናል
ባይዎች ናቸው። እንዲህ ከሆነ አላህ ሰዎችን ሁሉ ገነትን
ሊያወርሳቸው፤ ወይም ሁሉንም ወደ ሲኦል
ሊያወርዳቸው ይችላል ማለት ነው።

አነርሱም ወደ ቁርአን ምስክርነት ያጣቅሳሉ:-

«ነገሮች ሁሉ በተወሰነ ትዕዛዝ ተፈጥረዋል።»
(ሱረቱ 54:49)

«... አላህ አንተና አንተ የምትሠራውን
ፈጥሮአል።»

(ሱራ.37:96(94))

«ከእነርሱ መካከል አላህ የመራቸውና ሌሎች
ለሰህተት የተወሰኑ ነበሩ።»

(ሱራ.16:36(38))

«አላህ የማይፈልገውን ካስወገደ በኋላ
የሚፈልገውን ይመርታል።»

(ሱራ.13:39)

ይህ ትምህርት በሞራል ግዴታ አኳያ ያለውን «የመንሸና
የውጤት ሕግ» ወደ ጎን አስቀርቶታል። አላህ ብቻ
ነገሮች እንዲሆኑ ወይም እንዲደረጉ ምክንያት
ይሆናቸዋል። እንደዚህም ከሆነ፣ ሰው በራሱ መልካምም
ሆነ፣ ክፉ ነገርን ለማድረግ አይችልም።

አንድ ከሃዲስ የተወሰደ ምንባብ እንደሚከተለው
ያብራራዋል:-

«የአላህ መልእክተኛ እንዲህ ሲል ሰምቻለሁ:-
በእውነት ሁሉን ቻይና ክቡር የሆነው አላህ አንዱን
ክፍል በቀኝ እጁ ሌላውን በሌላ እጁ በመያዝ ይህ
ለዚህ ነው፤ ይህም ለዚህ ነው፤ እኔን አያገባኝም
ብሏል። ከሁለቱ ክፍሎች በየትኛው ውስጥ
እንዳለሁ አላውቅም።»

(ሚሽካት ቅጽ 3፣ ምዕራፍ 32:3 (455ሠ))

መጽሐፉ የሚናገረው አለጥርጥር ስለገነትና ስለ ሲኦል
ነው።

«አላህ አዳምን ፈጠረ። ከዚያም ቀኝ ትከሻውን
በመንካት እንደዘር ሁሉ ነጭ ሕዝቦችን አወጣ።
እንዲሁም ግራ ትከሻውን በመንካት እንደ ድንጋይ
ከሰል ይመስል ጥቁር ሕዝቦችን አወጣ። ቀጥሎም
በቀኙ ያሉትን እንዲህ አላቸው፤ ወደ ገነት ናችሁ፤
እኔን አያገባኝም። በግራ ትከሻው ያሉትንም

እንዲህ አላቸው፤ ወደ ሲዋላ ናችሁ፤ እኔን አያገባኝም»

(ሚሽካት ቅጽ 3፥ ምዕራፍ 32:32(454ሠ))

ይህ እምነት ትምህርት (ዶክትሪን) እንዴት ሊመጣ ቻለ? በአል ቡካሪ እና በሙስሊም የተዘጋጀው ሌላው ሃዲስ እንዲህ ያብራራልናል

«አላህ አዳምን ፈጠረ... ከእርሱም አንድ ቤተሰብ መሠረተና እንዲህ አለ:- እኔ ይህን ቤተሰብ ለሲዋላ ፈጥራለሁ... ሥራቸውም የእነዚያን የሲዋላ ዜጎች እየመሰለ ይሄዳል። ከዚያም አንድ ሰው ለነቢዩ እንግዲህ ማንኛውም ድርጊት ምን እርባና አለው? ሲል ጥያቄ አቀረበ። ነቢዩም «አላህ ባሪያውን ለገነት ከፈጠረው እስኪሞት ድረስ ሥራው ለገነት የሚሰማ ይሆናል። እንዲሁም አላህ ለእሳት ከፈጠረው፣ እስኪሞትና ወደዚያ እስኪገባ ድረስ ሥራው የሲዋላን ሰዎች ይመስላል፤» አለው።

(አል-ቡካሪ 87:6511፥ ሚሽካት ቅጽ 3፥ ምዕራፍ 32:4514)

ይህም የቁራንን ድጋፍ አግኝቷል:-

«ፈቃዳችን ቢሆን ናር ለሁሉም ነፍስ ይህን ምሪት በሰጠን ነበር፤ አሁን ግን ቃሌ ግልጽ ሆኗል:- አለ

ጥርጥር ጀሃነም (ገሃነምን) በጂኖች (በመናፍስት) እና በሰዎች ጥምረት መሙላት አለብኝ።» (ሱራ.32:13)

የማያምኑትን በተመለከተ ከሱራቱ 2:5ና 6 ላይ እንዲህ እናነባለን:-

«ብትቀስቅላቸው ወይም ባትቀስቅላቸው ለእነርሱ ለውጥ አይኖረውም፤ አያምኑም። አላህ ከልባቸው ላይ ማህተም አኑርአል»

ጠቅላላ የሰው ልጆችን በተመለከተ በሱራ 7:179 ላይ እንዲህ ይላል:-

«አላህ የሚመራው ማንም ቢሆን እርሱ በትክክል ተመርቷል፤ እንዲሁም ወደ ጥፋት የሚመራው ሁሉ ጠፊ ነው! እኛ ለጀሃነም(ገሃነም) ብዙ ጂኖችን(አጋንንቶችን) እና ሰዎችን ፈጥረናል...»

«አላህ ያጣመመውን ሰው ልታቀኑ ታስባላችሁ? አላህ ያሳሳተውን ሰው ለእርሱ መንገድን ፈጽሞ አታገኝለትም» (ሱራቱ 4:88)።»

«ጌታህም ባሻ ናር ሰዎችን ሁሉ አንድ ሕዝብ ባደረጋቸው ነበር፤ የተለያዩም ከመሆን አይወገዱም። ጌታህም ያዘነለት ብቻ ሲቀር፤ (ከመለያየት) አይወገዱም፤ ለዚሁም ፈጠራቸው፤

የጌታህም ቃል፥ ገሀንም ከአጋንንትና ከሰዎች
ከሁሉም በእርግጥ አሞላታለሁ በግለት
ተፈጸመች።»
«አላህም የሚሻውን ያጠግል፤ የሚሻውንም
ያቀናል»

(ሱረቱ 14:4)

እንደ ሱረቱ 91:7ና 8 አገላለጽ፥ አላህ
«ጋጢአተኛነትንና ቅድስናን (በነፍስ ውስጥ) እኛ
ብሏል» (በሌላ ትርጉም «ፍትወትና ፈሪሃ አምላክን»
ተብሏል)። የተሟላ ማስረጃ የአላህ ነው፤ ባሻም ኖሮ
ሁላችሁንም ባቀናችሁ ነበር በላቸው። (ሱረቱ 6:149)

ከላይ የተጠቀሰውን ዓረፍተ ነገር ትርጉም ሃዲስ (ሳኒህ
ሙስሊም ገጽ 1395) ያጠናክረዋል፡-

«የአላህ መልእክተኛ ሆይ፥ ሰዎች በዓለም ላይ
የሚያደርጉት ነገር፥ የሚገጥሙት ትግል ሁሉ
የታዘዘላቸውና ቀድሞ የተወሰነባቸው ስለመሆኑ
ምን አስተያየት አለህ? በሚመጣው ዓለም የሚሆን
ዕጣቸውስ ነዚያቶቻቸው ባመጡላቸውና እነርሱ
ገን ባልጠበቁአቸው ትምህርቶች ይወሰናልን?
ከዚህስ የተነሳ ከቅጣት ይድናሉን?» እርሱም
መልሶ እንዲህ አለ፡- «በእርግጥ ዕጣ ፈንታቸው
እንደ አዘዘላቸውና ቀድሞም እንደተወሰነው
ይሆናል። ይህም አሳብ «ከፍ ባለውና በተከበረው

የአላህ መጽሐፍ» ውስጥ በሚከተለው ጥቅስ
ግጠናክሪያን አግኝቷል፡- «ነፍስን ፍጹም አድርጎ
የሠራትን ተመልከት፤ እንዲሁም ወደ ውስጧ
ጋጢአቷንና ቅድስናዋን አፍ አለባት»

ደግሞም በሱረቱ 5:20 ላይ የሚከተለውን እናነባለን፡-

«የወደደውን ይቅር ይለዋል፤ የወደደውንም
ይቀጣዋል» በሃዲስም ቀጥሎ ያለው ተጽፎ
ይገኛል፡- «ትዱሱ ነዚይ እንዲህ ይላል፡- ራሱን
ከሥፍራው ወደ ሌላ ሥፍራ ስላንቀሳቀሰው ተራራ
ብትሰግ እመነው፤ ነገር ገን ባሕርይውን
ስለቀየረው ሰው ብትሰግ አትመነው - ወደ
ተፈጠረበት ይመለሳልና።»
(ሚሽካት ቅጽ 3፥ ምዕራፍ 32:32(458ሠ))

«አ የአላህ ነዚይ ሆይ፥ እኔ በአንተና ከላይ
ባመጣህልን ነገር አምናለሁ። እስከአሁን እኛን
ትፈራናለህን? እርሱም «አዎን» አለ፤ «የሰው
ልቦች በአላህ ሁለት ጣቶች ውስጥ ናቸው።
እርሱም እንደወደደ ይለውጣቸዋል።»
(ሚሽካት ቅጽ 3፥ ምዕራፍ 32:20)

«አላህ ፍጥረታቱን በጨለማ ውስጥ ፈጠራቸው።
ከዚያም ብርሃኑን ረጨባቸው። ስለሆነም ከዚያ
ብርሃን የሆነ ነገር ያገኘ ሰው ምሪትን ሲተበል፥

ያጣው ግን አለመሪ ይቀራል»

(ሚሽካት ቅጽ 3 ምዕራፍ 32: 19)

«አ የአላህ ሐዋርያ ሆይ፣ ሰዎች በዚያ ስለሚያደርጉትና ስለሚሠሩት ነገር ተናገር። ይኸውም ነገሩ በእነርሱ ላይ አስቀድሞ የተወሰነባቸውና በመካከላቸው የሚሆነውም ከዚህ ከተወሰነባቸው መለኪያ የተነሳ ነው ወይስ፣ ወደፊት ስለሚሆነው ነገር ነቢያቶቻቸው ከሰጡዎቸው ውስጥ በመካከላቸው ማጣሪያ እየተካሄደ ነው? እርሱም ሲመልስ፡- አይደለም፣ ይልቁንም አስቀድሞ የተወሰነባቸውና በመካከላቸውም ያለፈ ነገር ነው። የዚህም ማጠናከሪያ ሁሉን ቻይና ክቡር በሆነው የአላህ መጽሐፍ ውስጥ ይገኛል። እንዲሁም በነፍስና ነፍስን ፍጹም አድርጎ በሠራት አላህ ተብራርቷል። ከዚያም እስትንፋሱን በማድረግ (ለነፍስ) ከእውነትና ከቅድስናዋ የምትለይበትን ነገር አድርጓል።»

(ሚሽካት ቅጽ 3 ምዕራፍ 32: 7)

«በእውነት ሁሉን ቻይና ክቡር የሆነው አላህ ለፈጠረው ሰው ሁሉ አምስት ነገሮችን ፈጽሞላቸዋል። እነዚህም፡- የተወሰነ መጠሪያው፣

ሥራው፣ የማረፊያ ሥፍራው፣ እንቅስቃሴውና ስጦታው ናቸው»

ሚሽካት ቅጽ 3፣ ምዕራፍ 32: 32 (452)

እኛ ይህን ፍጹም የነጻ ፈቃድ ተቃርኖ ነው እንላለን። ሰው ለሚሠራው ነገር ግለትም ያለፈቃዱ እንዲሠራ ድንጋጌ በተጣለበት ነገር ተጠያቂ ይሆናል? ታዲያ ይህ በእርግጥ ፍጹም ፍትሕ አልበኝነት አይደለም? እነዚህንም ሁሉ ዓረፍተ ነገሮች እንደዋሃ ልናልፋቸው አይገባም።

ሙስሊም ለመሆን ቀድሞውኑ የተወሰነ ዕጣ ፈንታን መቀበልን ይጠይቃል። እውነተኛ ሙስሊም የሚባለው ፍርድን ለመታገሥ የተዘጋጀ መሆን ሲኖርበት አላህም ይኸ ነው በማይባል በቂ ምክንያት እርሱን መኮነን ከወደደ ስቃዩን በፈቃደኝነት መቀበል ይጠበቅበታል። ምናልባት በእስልምና ቀድሞውኑ የተወሰነን ዕጣ ፈንታን ለመግለጽ የተጠቀሙበት ቃል «ቅድመ ዕውቀትን» ሳይሆን «ቅድመ ውሳኔን» እንደሚያመለክት ልብ ብንል መልካም ነው።

ስለሆነም ታላቁ የእስልምና የሥነ-መለኮት አዋቂ አል-ጋዛሊ በትክክል የሚከተለውን አስተውሏል፡-

«የአላህ ፍትሕ ከሰው ፍትሕ ጋር ሊወዳደር አይችልም... እንዲያከናውነው የሚገደድበት ምንም

ትብታብ የለም፤ ወይም የሚወቀስበት ምንም ፍትሕ አለበኝነት የለም፤ ወይም በማንም ሰው ትዕዛዝ ሥር ለመሆን አይችልም።»

አብን-ሃዝምም የሚከተለውን ሲጽፍ ተመሳሳይ ስሜት ኖርት ነው፡-

«ቁርአን ምህረትን ከሚያደርጉት ሁሉ በላይ መሐሪ የሚል ትርጉም ያለውን የአላህን ስም በሚጠቀምበት ጊዜ፣ ይህ ግለት ለእኛ ቃሉ በሚገባን መንገድ መሐሪ ነው ግለት አይደለም፤ አላህ እንደ እውነቱ ከሆነ መሐሪ አይደለምና፤ ልጆቹን በሁሉም ዓይነት በሽታዎች ያስቃያቸዋል። በጦርነትና በሐዘንም ያማቅቃቸዋል። እንግዲህ ቁርአን ምን ግለቱ ነው? በቀላሉ «ምሕረት» ከአላህ ስሞች አንዱ ነው ግለት ነው። በምንም ዓይነት ይህ ስም የአላህ ገላጭ ወይም በባሕርይ ላይ ብርሃን ፈንጣቂ አይሆንም። ቁርአን ስለተጠቀመበት እንጠቀም እንጂ፣ ምን ግለቱ እንደሆነ ለመረዳት አንሞክር።»

በቁርአን ውስጥ በመጀመሪያ ያገለገለው ቃል በዚያን ጊዜ ዛሬ በግልጽ የማንገነዘበውን ትርጉም ያዘለ መሆን አለበት። ይሁንና «የአላህን ቃል መለወጥ ስለማንችል ቃሉን መጠቀማችንን መቀጠል አለብን።»

ከላይ በጠቃቀስናቸው ነጥቦች ላይ የሚነሳው ጥያቄ ቀላል መልሱም አጭርና ቀጥተኛ ነው፡- አላህ በቁርአን ውስጥ በገዛ ቃሎቹ እንኳ ሳይታሰር እንደፈለገ የሚሠራ የዘፈቀደ-አምላክ ተደርጎ ተገልጿል። እንዲህም ከሆነ መሐመድ እንደገና ሊያፀናቸው ከወደደው ቀዳማይ ራእይ ጋር ሀሳቡ ሊጣጣም አይችልም፤ እኛም እግዚአብሔር ከቃሉ በኋላ ይገኛል ከምንለው አባባል ጋር ፈፅሞ ተቃራኒ ነው ግለት ነው።

እዚህ ላይ እግዚአብሔር የማይለዋወጥ ጻድቅና ቅዱስ መሆኑን ለመጥቀስ እንወዳለን። ከእግዚአብሔር እንደመጡ በሚታሰቡ በማናቸውም ስህተቶችና ወይንም መዝገቦች ላይ ባሉ ቅራኔዎች ሳቢያ መወቀስ የሚገባው ሰው እንጂ እግዚአብሔር አይደለም። ስለሆነም የመጽሐፉን ወይም የነቢዩን ወይም የሃይማኖቱንና የመሪዎቹን ስም ለመጠበቅ ሲባል ይህን እውነት መሸሸግ አይገባም።

ውድ አንባቢ ሆይ፣ በእነዚህ ገጾች የሠረጸውን ጥቅስ ለእርስዎ አዲስ ከሆነ አንድም ስለቁርአን ምንም እውቀት የለዎትም (በዚህም ምክንያት የዘላለም ተስፋዎን በሌላ አላዋቂ ሰው ላይ ጥለዋል)፤ አሊያም ይህ እውቀት እያላቸው ለርስዎ ለማሳወቅ ባልፈቀዱ መሪዎች እጅ ነዎት ግለት ነው።

ሰው ምርጫ እንዳለው ሁላችንም የምንሰማማ
ይመስለኛል። የምንሰማማም ከሆነ እስቲ ለየገዛራሳችን
ታማኞች እንሁንና ቀጥሎ ያለውን ሀሳብ እንመልከት፡-
ንጹሐን ለመሆን እንመኛለን፤ ነገር ግን አይደለንም።
ትክክለኛውን ነገር ለማድረግ እንታገላለን፤ ነገር ግን
በተደጋጋሚ ስህተት እንሠራለን። መልካም ሰዎች፣
የሃይማኖት ሃላፊነታችንን የምንወጣና «ደጋጎች»
ለመሆን እንችላለን። እግዚአብሔር ግን በተለየ መንገድ
ያየናል። እርግጥ እርሱ ካልሳበን በቀር እኛ ወደ
እግዚአብሔር የመቅረብ ዕድል የለንም። እርሱ
በሕይወታችን ውስጥ ካልፈጸመው በቀር እኛ ትክክለኛ
ነገር ለማድረግ አንችልም። ይህም የእግዚአብሔር
የጸጋው ክፍል ነው። ስለሆነም «ንጹሐ» እና «ትክክል»
የሚሉትን ቃላት በምንጠቀምበት ጊዜ፣ ሰብዓዊ
መመዘኛዎችን ሳይሆን የእግዚአብሔርን መመዘኛ
ልንመለከት ያስፈልጋል። ዕለት በዕለት የእግዚአብሔርን
ሕግጋት፣ ስጦታዎችንና ተስፋዎች እንደተላለፍን
በመገንዘብ፣ ኃላፊነቱ የራሳችን ነውና መዘዙንም
መጋፈጥ ይኖርብን ይሆናል። በእግዚአብሔር ዓይን ፊት
ጻድቃን እንዳንሆን ደካማው ተፈጥሮአችን
ይከለክለናል። ለዚህ መፍትሔ የሚሆን ሌላ የመውጫ
መንገድ የለምን?

ያ በእግዚአብሔር ላይ ባለን (አመለካከት) ይወሰናል።
እርሱ ትክክለኛ፣ ጻድቅና ቅዱስ ነው፤ ወይስ መሐሪ፣

ይቅር ባይና ኃጢአትን የሚሰርይ ነው? በመጀመሪያው
እይታ ሁለቱንም ነው እንላለን። ያ እውነት ነው። ነገር
ግን ፍትሕ ጽድቅና ቅድስና ከገጠአት ጋር አብረው
አይሄዱም። ወደ እግዚአብሔር ቅዱስ መኖሪያ እንዲሁ
እንዳለን መግባት አንችልም። ውሃና እሳት
እንደማይቀላቀሉ ሁሉ፣ የእርሱም ቅድስና ከእኛ
እድፈት ጋር ሊደባለቅ አይችልም። በዚህ ነጥብ ላይ
ራሳችንን ልናታልል አይገባም!

ይቅርታ በምትሐታዊ ዘዴ ወይም ቀመር አይሠራም።
እግዚአብሔር እንዲሁ የሚረሳው ነገር አይደለም።
ኃጢአት በእግዚአብሔር ፊት አስቀያሚ ነገር ስለሆነ
በእግዚአብሔር የጽድቅ ፍርድ ተገልጦ መፍትሔ
ማግኘት አለበት። ነገር ግን የእግዚአብሔር የጽድቅ
ባሕርይና ለእኛ ያለው ፍቅርን እንዴት ለማገናኘብ
ይቻላል? ምናልባት አንድ የታሪክ ቅንጫቤ ይህን ነጥብ
ያብራራው ይሆናል።

ሳሙኤል ከሁለት መቶ ዓመታት በፊት የነበረ
የኢኩሲያን ሕዝብ አለቃ ነበር። የእርሱም ሕዝቦች
ከቱርኮች ጋር በማያቋርጥ ጦርነት ውስጥ ነበሩ። አንድ
ጊዜ በወታደሮቹ የቱርክን ከተማ ከበበ። እናቱም እንደ
ወትሮው ከእርሱ ጋር በጦር ሠፈሩ ውስጥ ነበረች።
አንድ ምሽት ድንገተኛ ጥቃት ለመሰንዘር አቀደ። ሆኖም
ጠላት ነቅቶ ይጠብቀው ነበርና ምስጢራዊ ዕቅዶቹ
ከሸፉ። በዚህም ድል ታጣ። ሳሙኤልም በቁጣ ተሞልቶ

ለጠላቶቹ ምስጢሩን ያወጣው ሰው ከተገኘ በመቶ ጅራፍ ግርፊያ እንደሚቀጣ አስታወቀ። እንደገናም በትልቅ ምስጢር ሌላ ድንገተኛ ጥቃት ታቀደ። ውጤቱ ግን ያው ነበር። ዳሩ ግን ወረ አቀባይዋ ታወቀች፤ እርሰዋም የሳሙኤል እናት ነበረች።

ለሦስት ቀናትና ሌሊት ራሱን በድንኳን ውስጥ ሸሸገ። ምን ያድርግ? እናቱን ከቅጣት ቢያድን ሁሉም ፍትሕ አልባ እንደሆነ ሊቆጥሩት ነው፤ ቢቀጣት ደግሞ «ሳሙኤልን እዩት! ለእናቱ እንኳ ርገራጌ የለውም» ማለታቸው አይቀርም። ከብዙ ቆይታ በኋላ ከድንኳኑ ብቅ አለ። ሲጠባበቀው የነበረ ጦሩም ተሰበሰበ። እርሱም ኮስተር ባለ ሁኔታ ለሕዝቡ ተናገራቸው፡- «በወረ ቅብብሎቼ የተነሳ ሁለት ድሎችን አጥተናል። ሰዎችም ተገድለውብናል። ስለዚህም ይቅርታ የሚባል ነገር የለም። ጥፋቱ ስለተፈጸመ፤ ከሕገ አኳያ አንድ መቶ የጅራፍ ቅጣት መከናወን አለበት። ጽድቅና ፍርድ መከበር አለበት።»

እናቱም ወደ መቀጫው መድረክ ተወሰደች። በድንጋጤ ገርጥታ በፍርሃት ትንቀጠቀጥ ነበር። ገራሬው ጅራፋን አነሳ፤ ነገር ግን የመጀመሪያው ግርፋት ከግረፋ በፊት ሳሙኤል ጮኸ፡ «ቆየኝ - እርሷ እናቱ ነች። እኔም ከደግ እና ከሥጋዋ የተገኘሁ ነኝ። ስለዚህም ቅጣቱን ስለ እርሷ እኔ እቀበላለሁ!» አለ። ወደ መግረፊያው መድረክም ገባ፤ ልብሱንም አውልቆ፡ «ገራሬ ሆይ

በመጨረሻው በደለኛ ላይ ከምታሳርፋቸው ግርፎች ባነሰ ሁኔታ ለመግረፍ እንዳትቃጠ! ሃላሬነትህን ተወጣ፤ በል ቀጥል!» አለ። ራሱን ስቶ እስኪወድቅ ድረስ የግርፋት ውርጅብኝ ወረደበት። ዳሩ ግን ከሁሉ ግምት ውጪ በሆነ ሁኔታ ሕይወቱ ሊተርፍ በቅቷል።

ይህ ከስተት በታሪክ ከተዘገቡት ከሌሎች ሁሉ በላይ ከኢየሱስ ሕይወት ጋር ይዛመዳል። እርሱ ሰግያዊ አካልን የተጎናጸፈ እግዚአብሔር ነበር። ቅን ፍርድም መፍረድ ነበረበት፤ አለበትም። ነገር ግን በፍጹም ፍቅር የእኛን፣ የእኔን፣ የአንተን ኃጢአት በራሱ ላይ በግድረግ የዚህን አሰቃቂ ነገር ግን የፍርድ ውጤት የሆነውን የመስቀል ላይ መከራ ተቀበለ። ከሁሉ የከፋው ግን ከፋና ጭካኔ የተሞላበት ቢሆንም ሥጋዊ ሥቃዩ ላይ አልነበረም። ፍጹም፣ ንጹህና፣ ቅዱስ የሆነው አምላክ አስቀያሚ እድፈት የሞላበትን ኃጢአታችንን ሁሉ በራሱ ላይ ማኖሩ ላይ እንጂ! ጽድቅና ፍቅር በኢየሱስ መስቀል ላይ ተገናኙ።

«እግዚአብሔር በክርስቶስ ሆኖ ዓለሙን ከራሱ ጋር ያስታርቅ ነበርና፤ በደላቸውን (በእግዚአብሔር ሕግ ላይ) አይቆጥርባቸውም ነበር።»

(2ኛቆሮ.5: 19)

ይህ ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ተፈጽሞአል። ይህ የኃጢአት መስዋዕት ለሰዎች ሁሉ በሁሉም ጊዜ ብቁ

ነው። እርሱም ለእኛ ስለሚገባን ሳይሆን በእግዚአብሔር ጸጋና በእግዚአብሔር ችሮታ የተሰጠን ነው። ዳሩ ግን ስጦታው የእኔ ሊሆን የሚችለው እኔ የተቀበልሁት እንደሆነ ብቻ ነው። ደግሞም ስይዘውና ስጠብቀውም ነው።

ኃጢአቱን ሁሉ ከልብ በሆነ የንስሐ ጸሎት ወደ እርሱ ካቀረብሁ ከኃጢአቱ እንጸለሁ

«በደላቸውን እምራቸዋለሁና፥ ኃጢአታቸውንም ከእንግዲህ ወዲህ አላስብምና።»

(ኤርምያስ 31: 34)።

«ኃጢአታችንንም በባሕሩ ጥልቅ ይጥለዋል።»

(ሚክያስ 7: 19)

«ምሥራቅ ከምዕራብ እንደሚርቅ እንዲሁ ኃጢአታችንን ከእኛ አራቀ።»

(መዝ.(103): 12)

«በኃጢአታችን ብንናዘዝ ኃጢአታችንን ይቅር ሊለን ከአመፅም ሁሉ ሊያገገን የታመነና ጻድቅ ነው።»

(1ኛዮሐ.1: 9)

ኢየሱስ ግን እንደሆነና ምን እንደሠራ ከተረዳ በኋላ ግንም ሰው ቢሆን በገዛ ፈቃዳችን ባመጣነው ጥፋት ላይ ጥልቅ የጸጸት ስሜት ሳያደርግ በፊት በቀላሉ ከእግዚአብሔር ዘንድ ይቅርታ ለመጠየቅ እንደማይደናር

እርግጠኛ ነኝ። ኢየሱስን በመስቀል ላይ እስከመቸንከር ድረስ በድለናልና። ከሁሉም በላይ ሰው እንዴት ነገሩን ከተረዳ በኋላ በልቡ ውስጥ ብዙ ኃጢአት ሊመለከት ይችላል? አዎን፥ ተሰናክለን ይሆናል። እንወድቅም ይሆናል። ነገር ግን እግዚአብሔርን የሚጎዱ ሥራዎችን አስበንና አቅደን ልንሠራ ከተውንም አይሆንልንም።

የይቅርታ ጸሎታችንን ልንመሠርት የምንችልበት አመለካከት ይህ ነው። «በጠፋው ልጅ» ምሳሌ ላይ (ሉቃስ 15: 11) ኢየሱስ ሁለት ልጆች ስለነበረው ሰው ይናገራል። አንደኛው ከውርሱ የሚደርሰውን ተቀብሎ ወደሩቅ አገር በመሄድ አባከነው፤ ሁሉን እስኪጨርስ ድረስ በተነው። በእሪያ ጥበቃ ላይ ሳለ «ወደ ልቡ ተመለሰ»። በጥልቀትና በታማኝነት የነበረበትን ሁኔታ ተገነዘበ። በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ይህ ቃል «ንስሐ» በመባል ይታወቃል። እንዲህ እያለም ይቀጥላል፡- ይህ ወጣት ውሳኔ ወሰነ። «(ሀ) ተነሥቼ፥ (ለ) ወደ አባቱ እሄዳለሁና፥ (ሐ) <አባቱ ሆይ በሰማይና በፊትህ በደልሁ፤ ወደፊትም ልጅህ መባል አይገባኝም» እለዋለሁ።» የፈለገው ነገር ቢኖር ለጠኔ የዳረገውን ባዕድ ባለእሪያ ከግገልገል ይልቅ ለአባቱ ባሪያ መሆን ነበር።» በእርግጥም ይህ ውሳኔ ግሩም ውሳኔ ነው። (ምናልባት እኛም ከዚህ ቀደም እንዲህ ያለ ውሳኔ አድርገን ይሆናል።) ነገር ግን ይህ በቂ አልነበረም። በምሳሌያችን ላይ የተጠቀሰው ወጣት ውሳኔውን

ከግግላት አልተቆጠቡም፤ «(መ) ተነሥቶም (ሠ) ወደ አባቱ መጣ» የሚደንቀው ነገር አባቱ ስለ እርሱ ውጭ ውጪውን እየተመለከተ ይጠብቀው ነበር። የበለጠ የሚደንቀው፡ አባቱ ልጁን ለይቶ አወቀው። ከዚያ በፊት በእርግጠኝነት ከቤቱ ወጥቶ ሲፈረጥጥ አጥብቆ የፈለገው ነገር ቢኖር እውነተኛ ደስታ የሞላበትና የተግላ ሕይወት ነበር። እውን ግን ሊሆንለት አልቻለም። ስለዚህም አድር፤ አጥቶ፤ ገርጥቶ፤ ጉስቋላ ሆኖ ተመለሰ። ከዚህ ሁሉ በላይ የሚገርመው አባቱ ሊገኘው ርጠ። አቀፈውና ሳመውም! አባቱ የሚያስፈልገውን ልዩ ልዩ ነገር ከግድረጉ በፊት ልጁ የንሰሐ ቃላት እየተርበተበተ ግሰግት ነበረበት።

ከዚያም አባቱ

- (1) ከሁሉ የተሻለ ልብስ አለበሰው እድፋን ሸፈነለት። በዕብራይስጥ ቃሉ (ሰርየት) ከሚለው ሥርወ-ግሥ ወገን ነው። ይህም ለእርቅ ተገባር ነው)፤
- (2) በጣቱ ላይ ቀለበት አደረገለት (ቀለበቱ አንደገና ልጅ የመሆን መብት ግግኘቱን የሚጠቁም ምልክት ነው)። እንዲሁም
- (3) ለእግሩ ጫግ አደረገለት (ጫግ ግድረግ የሚፈቀድላቸው ከባርነት ነጻ የሆኑ ሰዎች ብቻ ነበሩ) ከዚያም
- (4) የሰባ ፍሪዳ እንዲታረድና ግብዣ እንዲሆን አዘዘ።

«ይህ ልጄ ሞቶ ነበርና ደግሞም ሕያው ሆኖአል፤ ጠፍቶም ነበር ተገኝቶአል»

ወደ ቤት የመመለሱ ሁኔታ በጣም ከባድ እንደነበር ጥርጥር የለውም። ይሁን እንጂ ከተፈጸመ በኋላ ጎሳ እጹብ ድንቅ ነገር ነው። ከዚህ በኋላ አባታችን ኃጢአታችንን አያስታውሰውም! የፍርድን ዕለት በተመለከተም የሚያሸግቅቁን ጥያቄዎች አይኖሩም። ሁሉም ነገር ተትቶአል።

ነገር ግን አባት ሁለት ልጆች እንደነበሩት ልብ ይበሉ ሌላኛው ልጅ ከሚዳ ወደ ቤት በመጣ ጊዜና ግብዣው ለወንድሙ እንደሆነ በተነገረው ሰዓት ተቆጣ። «ለዚህኛው ልጅ» ከተዘጋጀው ግብዣ ላይ ተሳታፊ ለመሆን አልፈለገም። እርሱ ሁልጊዜ በቤት ነበር፤ ሁልጊዜም ሥራውን ይሠራ ነበር። ነገር ግን ምንም ግብዣ አልተደረገለትም። ግድረግ እየቻለ ግን ግብዣ አድርጎ አያውቅም! የእርሱ ልጅነት ኃላፊነትን መሸከም ነበር። እርሱ ሃላፊነቶቹን ሁሉ በትጋት የሚወጣን በልቡ ጓዳ ግን እርካታ የሌለው የሃይማኖት አራማጅን ይወክላል። እስቲ እውነቱን እንነጋገር ከሁለቱ የትኛው የአንተን ውስጣዊ ሁኔታ ይወክላል? ከእግዚአብሔር ጋር ተስግምቶ ለመመለስ ከተፈለገ አዲስ ዓይነት ሕይወት ያስፈልጋል እርሱም (ጌታም) ይህን ስለሚያውቅ የሚሆንበትን መንገድ አዘጋጅቷል። «ኢየሱስም መልሶ፡- «ሰው ዳግመኛ ካልተወለደ በቀር

የእግዚአብሔርን መንግሥት ሊያይ አይችልም። ሰው ከውሃና ከመንፈስ ካልተወለደ በቀር ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ሊገባ አይችልም» አለ።» (ዮሐ.3:3፥5) አዲስ ልደት የአዲስ ሕይወት ጅምር ሲሆን ቀጥሎም የተለያዩ የዕድገት ደረጃዎች ይስተዋላሉ። ምናልባትም መጻጸት፣ አዲስ ልደትና መለወጥ፣ በአንድ ሰዓት ጊዜ ውስጥ ሊጠቃለሉ ይችላሉ። ከዚያም ጀምሮ ይህን ዓለም እስከተሰናበተበት ጊዜ ድረስ የክርስትና ሕይወት እድገቱን መቀጠል ይኖርበታል።

«መለወጥ» የሚባለው እንግዲህ በሰው ሕይወት ውስጥ የሚከተለው ውስጣዊ መታደስ ነው። የሚጀምረውም የቀደመውን የራስ ወዳድነት ሕይወታችንን ከንቱነት አይተን እግዚአብሔርን በሚያስደስት መንገድ ለመኖር ስንሻ ነው። እኛን ከእግዚአብሔር የለየን የኃጢአት ግድግዳ ሲወገድ እግዚአብሔር «ሞቶ ከነበረውና አሁን ሕያው ከሆነው» ከሰው ጋር ግንኙነት ግድረግ ይጀምራል። «በበደላችን ሙታን እንኳ በሆንን ጊዜ ከክርስቶስ ጋር ሕይወት ሰጠን» (ኤፌሶን 2:5) (እንደገና ሕይወት የመስጠቱ) ሂደት (አዲስ ልደት) ይባላል።(ዮሐ.3:3፥5) ይህ በእርግጥ በሰው ጥረት የሚሆን ነገር አይደለም። መለኮታዊ አሠራር ነው እንጂ!

ምናልባት አንድ ሃይማኖት ከቅጣት ፍራቻ ወይም ከግንብራዊ ኑሮ ጫና የተነሳ በግድ ተግባራዊ ሊሆኑ የሚችሉ ብዙ ዓይነት የግብረገብ የቅድስና ሥርዓቶች

ያስገኝ ይሆናል። ዳሩ ግን በእነዚህ ሕግጋት ሙከራ ምናልባት ከክፋት አድራጎት በግራቱ ቢመሰገንም፣ ባርነትን እንደሚያመጣና ፍቅርን እንደሚያጠወልግ የታወቀ ነው። የሕሊና ገጽጽና እንደዚህ ክፋ ሥራን በመከላከል ሊመጣ አይችልም። የሞራል ተሐድሶ የሚገኘው ክፋን በክፋቱ ሲጠሉትና ሲኮንኑት ነው።

በሃይማኖት ሕግጋት ሥር የሚኖር ግብረሰብ ውጫዊ የሞራልና የምግባር ሁኔታ ሲታይ ገጹ ሕይወት ይመስላል። ዳሩ ግን የሰው የልብ ባሕርይ እንዳለ ሳይለወጥ ይኖራል። እግዚአብሔር ደግሞ የሚፈልገው ገጹ ሕይወት ልብ ነው።

እግዚአብሔር የሰውን አእምሮ፣ ፍላጎትና ዓላማ (ይህን ምናልባት (ልብ) ብለን ለንጠራው እንችላለን) ለመለወጥ ይፈልጋል። በእኛ ውስጥ ለመኖር ስለሚፈልግ፣ ከእኛ ዘንድ ገጹ ሕይወት ልብ ይፈልጋል።

እነዚያ ለኢየሱስ ፍቅር ምላሽ የሰጡ ግለሰቦች እውነተኛ ቤተ ክርስቲያን ይመሠርታሉ። ምንም እንኳ ጥቂት ቢሆኑና በደንብ ባይደራጁም የዚህ ዓይነት ክርስቲያኖች በዓለም ሁሉ አሉ። ሳያደላ ከሰው ወደ ሰው የሚተላለፈውን ይህን የኢየሱስን ፍቅር ከዚህ ዓይነቱ ሕብረት ልናገኝ ይገባል። ይህም ሂደት ራስ ወዳድ የሆኑ ሰዎች ገና የሚያገኙትን ወይም የሚደሰቱበትን ነገር እንዳያጡ በመስጋት፣ ሁሉንም ራሳቸውን

ከእግዚአብሔር መንግሥት ስለሚያገልጹ ሊጠቀሙበት ከቶ አይችሉም። ይህ እንግዲህ እግዚአብሔር ለሰው የሰጠው የፈቃድ (የመምረጥ) ነጻነት አሳዛኝ ጎኑ ነው። ነገር ግን ሰው የራሱ ፈቃድ ከሌለው ማ ከመገልገያ ዕቃ በምንም ላይሻል ነው ማለት ነው።

እዚህ ላይ ምናልባት ከክርስቲያኖች መካከል እጅግ ብዙ ሰካራዎች እንዳሉ ለመጠየቅ ይፈልጉ ይሆናል። ብልጥናና፣ ምግባረ ብልሹነት እንዲሁም ነውረኛ ረብ የሚወድ ስለመብዛቱ ሊያስቡ ይችላሉ። መልሱ በጣም ግልጽ ነው። «ጌታ ሆይ፣ ጌታ ሆይ፣ የሚለኝ ሁሉ መንግሥተ ሰማይ የሚገባ አይደለም» (ማቴ.7:21።) እነዚህም የኢየሱስ ቃላት ናቸው።

«ኮካ ኮላ» የሚል የተጻፈበት ጠርመራ ሁሉ ኮካ ኮላ የተሞላበት አይደለም። ባዶ ጠርመራዎች አሉ፤ ከሌላ አገልግሎት ላይ ውለው አደገኛ መርዝ ወይም ደግሞ ብራንዲ የተሞሉባቸውም አሉ። እንደ መጽሐፍ ቅዱስ አገላለጽ ክርስቲያን የሚባለውም ከላይ እንደተብራራው የእግዚአብሔርን ስጦታ በተሰበረና አመስጋኝ በሆነ ልብ የተቀበለና ከጌታውም ጋር በፍጹም ሕብረት ሙሉ ለሙሉ ራሱን ሰጥቶ የሚኖር ሰው ብቻ ነው።

ምናልባት ይህ ሁሉ አነጋገር ለአንድ ሙስሊም አዲስ ሊሆንበት ይችላል። ይሁን እንጂ እስልምና በሚቃወመው በዚያው በጌታ በኢየሱስ ሰው ካልተዋጀ

በቀር ጽድቅና ምሕረት የሚገናኙበት ሌላ መንገድ ሊኖር አይችልም።

«ቀደም ብለው ከተገለጹት መጻሕፍት» አንገር በመገኘት የአላህ «ልብ» ከእስልምና ሥነ-መለኮት ውስጥ አልታከለም። ስለዚህ ጉዳይ አል-ባርካሃዊ ሲናገር፡-

«ከሀዲዎች ሁሉ አግኛች ቢሆኑ፣ እርሱ(አላህ) ምንም ጥቅም አያገኝም። አግኛች ሁሉ ከሀዲያን ቢሆኑም፣ እርሱ ምንም አይጎድለውም» ብሏል።

አል-ጋዛሊ ይህን ሲያጠናክር፡-

«ፍቅር ማለት የአፍቃሪውን ፍላጎት ማንጸባረቅ ስለሆነና አላህ ደግሞ ፍላጎት ወይም የፍላጎት ልምምድ እንዳለው ሊነገር ስለማይችል አላህ ያፈቅራል ለማለት አያስደፍርም።»

ይህንን ኢየሱስ ስለራሱ በሚናገርበት ጊዜ ከጠቀሰው ጋር እናወዳድራለን፡-

«መልካም እረኛ እኔ ነኝ፤ አብም እንደሚያውቀኝ፣ እኔም አብን እንደማውቀው የራሴን በጎች አውቃለሁ፤ የራሴም በጎች ያውቁኛል፤ ነፍሴንም ስለ በጎች አኖራለሁ። ከዚህም በረት ያልሆኑ ሌሎች በጎች አሉኝ፤ እነርሱን ደግሞ ላመጣ ይገባኛል፤ ድምፃችንም

ይሰግሉ፤ አንድም መንጋ ይሆናሉ፤ እረኛውም አንድ። ነፍሴን ደግሞ አነሳት ዘንድ አኖራለሁና ስለዚህ አብ ይወደኛል። እኔ በፈቃዴ አኖራታለሁ እንጂ ከእኔ ግንም አይወስዳትም። ላኖራት ሥልጣን አለኝ፤ ደግሞም ላነሳት ሥልጣን አለኝ፤ ይህችን ትዕዛዝ ከአባቴ ተቀበልሁ።» (ዮሐ.10:14-18)

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የምናመልከውን እንድንመርጥ ታዝዘናል። (ኢያሱ 24:15) ይህም በጥንቃቄና በማስተዋል እውነተኛውን ነገር ከመረመሩ በኋላ ውሳኔ ማድረግን ይጠይቃል። እግዚአብሔርን መምረጥ ማለት የማዳን መንገዱንና ቃሉን ጭምር ለእውነትና ለእምነት መሠረት አድርጎ መቀበል ማለት ነው። እግዚአብሔርን እንደ ቃሉ መቀበል ማለት በተስፋ ቃሎቹ ላይ መደገፍና ፈቃዱንም ማድረግ ማለት ነው። ይህም መደገፍ ውጤቱ ከሚሆነው ምግባር ጋር ተደምር እምነት በመባል ይታወቃል። መጽሐፍ ቅዱስ አብርሃምን፣ ሙሴንና ሌሎችንም ታዋቂ ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት ሞገስን እንዲያገኙ የረዳቸው እምነታቸው እንደነበር በግልጽ ያስተምራል። ደግሞም እምነታቸው ለእነርሱ፣ እንደጽድቅ እንደተቆጠረላቸው፣ ዛሬም ለእኛ የሚቆጠርን ይኸው እምነት ብቻ ነው። (ዕብራውያን 11፣ ሮሜ 4:18-25፣ ዘፍጥረት 15:6)

ስለዚህ ሰው እግዚአብሔር ወዳለበት ለመድረስ የተበላሸውን ነገር ለመጠጋገን በመጣር የሚያገኘው ውጤት የለም። ለእግዚአብሔርም መልካም ሥራን እንደክፍያ ማቅረብ ለጽድቅ አይጠቅምም።

ግዴታችን የሆነውን ነገር መረጃማችን ምንም የሚያስመሰግንን አይደለም! ጽድቅም የራሳችን የሚሆነው እግዚአብሔር ጽድቃችንን ሲያውጅልን ብቻ ነው። እምነት የእግዚአብሔርን የዕርቅ መንገድ ብቻ ይቀበላል። የእርሱን (የእግዚአብሔርን) ስጦታ በመቀበል ካልሆነ በቀር ግንም ሰው ከሚመጣው ፍርድ እንደማያመልጥ አስታውቋል። ይህም ስጦታ በክርስቶስ በኩል የሆነ የኃጢአት ይቅርታ ነው።

እርሱም ስለራሱ የሚከተለውን ተናግሯል፡-

«የሰው ልጅ (ለትርጉሙ ዳንኤል 7:13 ተመልከት) ለብዙዎች ሕይወቱን እንደ ቤዛ (ባሪያን ነጻ ለማውጣት የሚከፈል ዋጋ) ሊሰጥ መጣ»

ደግሞም እንዲህ ብሏል፡-

«ስለ ብዙዎች ለኃጢአት ይቅርታ የሚፈስ የአዲስ ኪዳን ደሜ ይህ ነው።» (ማቴ 26:28)

ሐዋርያው ጲጥሮስ ስለ ኢየሱስ ሲናገር እንዲህ ብሏል፡-

«መገንጠል በሌላ በግንጠል የለም፤ እንደንበት ዘንድ የግንጠል ልዩነት የተሰጠ ስም ከሰማይ በታች ሌላ የለምና።»

(ዮሐ. 4: 12)

ይህ የሊዮሰስን ስም ይገልጻል። ይህም በዕብራይስጥ የሹጥ (አያሱ) ሲሆን ትርጉሙም አዳኝ ግለት ነው።

ሊዮሰስ ይህን አባባል በአጽንኦት አረጋግጦልናል፡-

«እኔ መንገድ፣ እውነትና ሕይወትም ነኝ። በእኔም በተር ወደ እብ የሚመጣ የለም።»

(ዮሐ. 14: 6)

እግዚአብሔር ለምን ይህን መንገድ መረጠ? ብለን ጥያቄ ግቅረቡ ተቀባይነት እንደሌለው እናስብ ይሆናል፤ ሌላ መፍትሔ አይረዳንም ናሯል? ወይስ እግዚአብሔር እንዴት ለማይረቡ ሕይወቶች ሊሞት ይችላል?፣ ወዘተ። እግዚአብሔር ተናግሯልና፤ የተናገረውንም ያጸናል። የቃሉም መለኮታዊነት በብዙ መረጃዎች የተደገፈ ነው (እባክዎን በዚህ ርዕስ ጉዳይ ላይ ሥነ ጽሑፍ እንድናቀብልዎ ይጻፉልን።)

ውድ አንባቢ ሆይ፡- ይህ እንግዲህ ግንጠል ሰው ሊወሰንልዎ ከማይችልና እርስዎንም ከማያመልጡበት ውሳኔ ላይ ያደርስዎታል። በዚህች መጽሐፍ ውስጥ የተቀመጡትን ዐረፍተ ነገሮች በታማኝነትና ነጻ በሆነ

አእምሮ ቢመረምሩ ወይም ቢተዉት ውሳኔው የማይቀር ጉዳይ ነው። በእርግጥ ሁለቱንም አመለካከቶች አጥርተው ግዮት አለብዎ። ለግንኛውም ለሃቀኛና እውነተኛ ፈላጊ ለሆኑ ሰዎች በነፃ የምንሰጣቸውን አጠቃላይ ገንዘብ ሰጪ ሥነ ጽሑፍቻችንን (ዝርዝራቸውን ከበስተጀርባ ያገኛሉ) እንዲያነቡ እንጋብዝዎታለን። ደግሞም በእግዚአብሔር ቃል እውነት ላይ በጥብቅ እየጸለዩ አዲስ ኪዳን ግንብብም ተገቢ መሆኑን እናስታውስዎታለን።

ይህ እንግዲህ ሰዎች ሁሉ እውነትንና እውነተኛ ንስሐን እንዲያውቁ በሚፈቅድ በእግዚአብሔር ፊት የእርስዎ ሃላፊነት ነው። (1ኛ ጢሞቴዎስ 2: 4፤ 2ኛ ጲጥሮስ 3: 9)

በትክክለኛ መንገድ እውነትነቱን ሳይፈትኑ የአንድን ሰው አሳብና እምነት እውነት ነው ብሎ መቀበል ጎሳቀርነት፣ ሞኝነትም ነው።

ከሞት ወዲያ የሰው ልጅ ዘለአለማዊ ዕጣ ፈንታ በሁሉን ቻይ አምላክ ፊት በመንግሥተ ሰማይ ወይንም በተቃራኒው በገሃንም ግለፉ አይቀረ ነው። ታዲያ ይህ እውነት የአፈጠጠበት ግንኙነት (ስብእና) ባልተዉበጠ ወረ ተመሥርቶ ዘለቁታውን ቢጠባበቅ ከእብደት በምን ይለያል?

ለሰላም አገባቢዎቻችን የጊስግሙ ሌሎች መጽሐፍትም አሉን፡-

- * አል-ኪታብ (ለሰላም የተዘጋጀ የመጻጻፍ ትምህርት)
- * ውድ አብደላ
- * ስለመደናገር፣ ግፍደር፣ ግለሰብ፣ ግጠቃለል
- * እቅድና ገብ
- * የውኃ ላይ ኩብት
- * የቅዱሳን ጽሑፎችን እውነትነት ለማረጋገጥ የቀረበ ምስክርነት

አድራሻችን፡-

የሕይወት ቦር
የፖ.ሣ.ቁ. 4937
አዲስ አበባ
ኢትዮጵያ